

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/13319

Karar No. 2022/2236

Tarihi: 23.02.2022

- KESİNLEŞMİŞ MAHKEME KARARININ MADDİ HATA GEREKÇESİYLE BİR BAŞKA MAHKEME KARARI İLE KALDIRILAMAYACAĞI
- KANUNDA OLMAYAN İTİRAZ YOLU İHDAS EDİLEMeyeCEĞİ KANUNİLİK İLKESİNİN İHLALİ
- MÜLKİYET HAKKININ İHLALİ

ÖZETİ Anayasa Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı doğrultusunda, dosya kapsamının yeniden değerlendirilmesi neticesinde, kesinleşmiş mahkeme kararı uyarınca ödenen bedelin kesin hüküm ortadan kaldırılarak iadesine karar verilmesi şeklindeki müdahalenin adil yargılanma hakkının ve mülkiyet hakkının ihlali mahiyetinde olduğu belirtilmiş olmakla ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için Dairemizin maddi hatanın düzeltilmesi talebinin kabulü ile hükmün bozulmasına yönelik 16.02.2017 tarihli ve 2017/3539 esas, 2017/1943 karar sayılı bozma kararı ile bu bozmaya uyularak verilen ret kararının onanmasına yönelik 08.02.2018 tarihli ve 2018/594 esas, 2018/2022 karar sayılı onama kararının ortadan kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

Maddi hatanın düzeltilmesi istemi ile kesinleşmiş mahkeme kararının kanuni bir dayanak olmaksızın ortadan kaldırılması mümkün olmadığından; Dairemizin maddi hatanın düzeltilmesi talebinin kabulü ile hükmün bozulmasına yönelik 16.02.2017 tarihli bozma kararına uyularak verilen 21.06.2017 Mahkeme kararının da bozulması gerekmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin davalı kurumda 20.08.2008-31.07.2013 tarihleri arasında çalıştığını, 6772 sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde belirtilen kurumlarda çalışan işçilere ücret sistemleri ne olursa olsun her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilave tediye yapılacağına hüküm altına alındığını, bu kurumlar arasında bankanın da yer aldığını, 3. madde ile Bakanlar Kuruluna bu ilave tediye ek olarak aynı nispette ödeme yapılması için karar alabilme yetkisinin verildiğini, müvekkilinin işe girdiği yıldan beri Bakanlar Kurulunun ikinci bir ilave tediye yapılması yönünde karar aldığını, müvekkilinin çalıştığı kurumun 6772 sayılı Kanun kapsamına giren bir kamu kuruluşu olduğunu, davalı kurum anonim şirket olsa da sermayesinin tamamının hazineye ait olduğunu, Kanun'da sermayesinin yarısından fazlasının devlete ait olan bankalarda çalıştırılan işçilere de ilave tediye yapılacağına düzenlendiğini, Devlet Personel Başkanlığının mütalalarında da Ziraat Bankasının kamu kuruluşu olduğunun belirtildiğini, davalı şubenin 14.03.2012 tarihinde Belediye Başkanlığına sunmuş olduğu yazıda bankanın kamu kuruluşu olduğunun belirtildiğini, açıklamalar doğrultusunda müvekkiline ilave tediye alacağı ödenmesi gerektiğinin açık olduğunu, davalı kuruma ödeme için 23.10.2013 tarihinde yaptıkları başvurunun 11.12.2013 tarihli yazı ile reddedildiğini, bilirkişi tarafından hesaplanacak olan 2008 yılından 2013 yılına kadar her yıl için bir, 2003 yılından 2012 yılına kadar her yıl için iki brüt ücret tutarındaki ilave tediye alacağına davalıdan alınarak müvekkiline ödenmesini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Ziraat Bankası; davalı Bankanın 4603 sayılı Kanun ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamından çıkarıldığını, özel bankalarla aynı hükümlere tabi olduğunu, faaliyetlerinin genel idare esaslarına göre yerine getirilen bir kamu hizmeti olmadığını, bankanın kamusal idare vasfında olmadığını, anonim şirkete dönüştürüldüğünü, 31.12.2002 tarihinden itibaren personelin özel hukuk hükümlerine tabi olarak çalıştıklarını, davacının kamu işçisi olmayıp davalı kurumun da 6772 sayılı Kanun kapsamında olmadığını, ayrıca bir kamu tüzel kişisi olmadığını ve kamu hizmeti faaliyetinde bulunmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. MAHKEME KARARI

Mahkemece, toplanan delillere ve aldırılan bilirkişi raporuna dayanılarak davanın kabulü ile ilave tediye alacağına hüküm altına alınmasına karar verilmiştir.

IV. TEMYİZ

A. Mahkeme Kararına Karşı Temyiz Yolun Başvuranlar

Kararı taraf vekilleri temyiz etmiştir.

B. Yargıtay Kararı

Yargıtay (Kapatılan) 7. Hukuk Dairesinin 12.04.2016 tarihli ve 2015/9096 esas, 2016/7919 karar sayılı kararı ile tarafların tüm temyiz itirazlarının reddi ile hükmün onanmasına karar verilmiştir.

C. Maddi Hatanın Düzeltmesi Talebi

Yargıtayın onama kararından sonra davalı vekili, Daire kararının maddi hataya dayandığını ileri sürerek onama kararının ortadan kaldırılmasına karar verilmesini istemiştir.

D. Bozma Kararı

Davalı vekilinin talebi üzerine Dairemizin 16.02.2017 tarihli ve 2017/3539 esas, 2017/1943 karar sayılı kararı ile önceki kararın maddi hataya dayandığı gerekçesiyle ortadan kaldırılmasına karar verilerek yeniden yapılan incelemede, davalı Bankada ikramiye ödemesinin bulunduğu gözden kaçırılarak karar verildiği açıklamak suretiyle onama kararı ortadan kaldırılmıştır. Gerekçede, 6772 sayılı Kanun bakımından işveren, işçi ve ücret yönünden ayrı ayrı değerlendirme yapılmış ve mahkeme kararı ücret yönünden hatalı bulunmuştur. 6772 sayılı Kanun'un 1. ve ek 1. maddelerinde yer alan düzenlemeler dikkate alındığında bir aylık ücret tutarında olmak üzere yılda dört defa ikramiye ödemesi bulunması durumunda davacının ilave tediye alacağı hakkının doğmayacağı yani ikramiye ödemeleriyle birlikte ilave tediye ücretinin de ödendiğinin kabul edilmesi gerekeceği, buna göre davacının bordroları celp edilerek yapılacak değerlendirme sonrası karar verilmesi gerektiği belirtilerek Mahkeme kararının bozulmasına karar verilmiştir.

E. Mahkemece Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Bozmaya uyan Mahkemece, bozma ilamı doğrultusunda yapılan inceleme neticesinde başvurucuya davalı Banka tarafından yılda dört kez maaş tutarında ikramiye ödendiği ve bu hâliyle ikramiye ödemeleri ile ilave tediye ücretinin de ödendiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

F. Bozma Sonrası Mahkeme Kararına Karşı Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkeme kararı, kanuni süresi içinde davacı vekilince temyiz edilmiştir.

G. Onama Kararı

Dairemizin 08.02.2018 tarihli ve 2018/594 esas, 2018/2022 karar sayılı kararı ile davanın reddine dair Mahkeme hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

H. Bireysel Başvuru:

Kesinleşen karara karşı davacı taraf Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

İ. Anayasa Mahkemesi Kararının Özeti:

1. Anayasa Mahkemesinin 2018/10018 başvuru numaralı ve 27.10.2021 tarihli kararı ile; şekli anlamda kesinleşen ve maddi anlamda da kesin hüküm gücüne ulaşan kararla ilgili yeniden delil değerlendirmesi yapılmak suretiyle maddi hata denetimi adı altında davanın tekrar kanun yolu denetimine tabi tutulması ve bu suretle kesin hükmün ortadan kaldırılmasının mümkün olmadığı; buna göre incelenen kararda kanunla belirlenen her hangi bir objektif kriter olmaksızın maddi hata adı altında kesinleşmiş mahkeme kararına müdahale edilmesine imkân tanındığı ve bu durumun kesin hükmün otoritesini ortadan kaldıran ve kanunda olmayan bir yasa yolunun ihdası anlamına geldiği belirtilmiştir. Ayrıca, başvuru konusu dava sürecinde davalı tarafın, başvurucuya ikramiye ödediği vakiasını ve buna ilişkin delillerini ileri sürmediği, olağan kanun yolu aşamasında da bu hususu dile getirmediği, Dairece bu kapsamda değerlendirme yapılarak onama kararı verildiği; hükmün kesinleşmesinden bir süre sonra davalı bankanın yargılama sırasında ileri sürmesi ve mahkemece bu süreçte esastan değerlendirilmesi gereken bir iddiaya dayanarak verdiği maddi hata dilekçesine göre Yargıtayın dosyayı yeniden ele almak suretiyle esastan inceleme yaptığı, Dairenin usul hukukunda öngörülmemiş bir yöntemle kanuni dayanağı olmaksızın kesinleşmiş hükme müdahale edilmesini gerektirecek zorlayıcı ve istisnai durumları yine usul hukukunda öngörülen müesseseler çerçevesinde objektif ve kabul edilebilir ölçüde ortaya koymadan başvurucunun lehine olan nihai, bağlayıcı mahkeme kararının hüküm ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde bozma kararı verdiği vurgulanmıştır. Anayasa Mahkemesince kesin nitelikteki mahkeme hükmünün icra edilebilirliğinin yeni bir mahkeme kararıyla etkisiz hâle getirilmesi suretiyle başvurucunun adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

2. Anayasa Mahkemesince, Kanunda dayanağı bulunmayan bir uygulamayla, kesinleşmiş mahkeme kararı uyarınca ödenen bedelin kesin hüküm ortadan kaldırılarak iadesine karar verilmesi şeklindeki müdahalenin kanunilik unsurundan yoksun olduğu Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının da ihlal edildiğine karar verilmiştir.

3. Anayasa Mahkemesince, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ve Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilerek ihlalin Mahkeme kararından kaynaklandığı belirlenmiş ve bu yöndeki iddianın kabul edilebilir olduğuna, kararın bir örneğinin ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak amacıyla Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

H. Gerekçe

1. Anayasa Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı doğrultusunda, dosya kapsamının yeniden değerlendirilmesi neticesinde, kesinleşmiş mahkeme kararı uyarınca ödenen bedelin kesin hüküm ortadan

kaldırılarak iadesine karar verilmesi şeklindeki müdahalenin adil yargılanma hakkının ve mülkiyet hakkının ihlali mahiyetinde olduğu belirtilmiş olmakla ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için Dairemizin maddi hatanın düzeltilmesi talebinin kabulü ile hükmün bozulmasına yönelik 16.02.2017 tarihli ve 2017/3539 esas, 2017/1943 karar sayılı bozma kararı ile bu bozmaya uyularak verilen ret kararının onanmasına yönelik 08.02.2018 tarihli ve 2018/594 esas, 2018/2022 karar sayılı onama kararının ortadan kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

2. Maddi hatanın düzeltilmesi istemi ile kesinleşmiş mahkeme kararının kanuni bir dayanak olmaksızın ortadan kaldırılması mümkün olmadığından; Dairemizin maddi hatanın düzeltilmesi talebinin kabulü ile hükmün bozulmasına yönelik 16.02.2017 tarihli bozma kararına uyularak verilen 21.06.2017 Mahkeme kararının da bozulması gerekmiştir.

3. Bu durumda; Mahkemenin 21.06.2017 tarihli kararı, Yargıtay (Kapatılan) 7. Hukuk Dairesinin 12.04.2016 tarihli ve 2015/9096 esas, 2016/7919 karar sayılı kararıyla onanan 12.11.2014 tarihli kararında olduğu şekilde hüküm kurulmak üzere bozulmalıdır.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle

1. Dairemizin 16.02.2017 tarihli ve 2017/3539 esas, 2017/1943 karar sayılı bozma kararı 08.02.2018 tarihli ve 2018/594 esas, 2018/2022 karar sayılı onama kararlarının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2- Mahkemenin 21.06.2012 tarihli kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının talep halinde ilgiliye iadesine, 23.02.2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.